

TIKUVCHILIKDA AYOLLAR VA ERKAKLAR KIYIMINI TIKISH JARAYONLARINING O‘ZIGA XOSLIGI

Muallif: Muminova Aziza Shuhrat qizi

Jizzax shahar 2-son politexnikumi, ishlab chiqarish ta’lim ustasi

Annotatsiya:

Ushbu maqolada ayollar va erkaklar kiyimlarini tikish jarayonlarining texnologik farqlari, andozalash, bichish va tikish bosqichlarida qo‘llaniladigan zamonaviy yondashuvlar hamda modellashtirish usullari tahlil qilinadi. Shuningdek, tikuvchilik sohasida innovatsion uskunalari, dizayn yondashuvlari va ergonomik talablarning ishlab chiqarish samaradorligiga ta’siri yoritilgan.

Kalit so‘zlar: tikuvchilik, dizayn, andoza, bichish, modellashtirish, ergonomika, erkaklar kiyimi, ayollar kiyimi.

Kirish

Tikuvchilik sanoati bugungi kunda eng tez rivojlanayotgan yengil sanoat tarmoqlaridan biri hisoblanadi. Jahon bozorida kiyim-kechak mahsulotlariga bo‘lgan talabning oshishi, moda industriyasining kengayishi va milliy brendlar yaratish zarurati ushbu sohada malakali mutaxassislar tayyorlashni dolzarb masalaga aylantirmoqda.

Ayollar va erkaklar kiyimlarini tikish texnologiyasi umumiy tamoyillarga ega bo‘lsa-da, har birining o‘ziga xos estetik va anatomik farqlari mavjud. Shu bois, dizayner va tikuvchilar uchun bu farqlarni to‘g‘ri tahlil etish va amaliyotda qo‘llash muhim hisoblanadi.

Asosiy qism

1. Ayollar kiyimlarini tikishning texnologik xususiyatlari

Ayollar kiyimlarida asosan estetik ko‘rinish, nafislik va moda talablari ustuvor hisoblanadi. Kiyim modellashtirishda siluet, mato turi, bezak elementlari va rang uyg‘unligiga katta e‘tibor beriladi.

Tikish jarayonida ko‘pincha yupqa, elastik yoki dekorativ matolardan foydalaniladi. Bunday matolar bilan ishlashda igna tanlovi, mashina tezligi va chok turi muhim ahamiyatga ega.

Ayollar kiyimlarining asosiy turlari – ko‘ylak, yubka, kostyum, bluzka va palto bo‘lib, har biri uchun maxsus andozalar tizimi ishlab chiqiladi.

2. Erkaklar kiyimlarini tikishning texnologik xususiyatlari

Erkaklar kiyimlarida asosan qulaylik, chidamlilik va funksionallikka e‘tibor qaratiladi. Matolar odatda zich, to‘qilgan va shaklini yaxshi saqlaydigan turlardan tanlanadi.

Erkaklar kostyumlari, shimlar, ko‘ylaklar va palto tikishda bichim aniqligi, simmetriya va choklarning mustahkamligi ustuvor ahamiyatga ega. Ko‘ylak yoqalari, yeng qirqimlari, cho‘ntaklar va tugma joylari aniq geometrik o‘lchovlar asosida bajariladi.

3. Texnologik farqlar va ergonomik talablar

Ayollar kiyimlari inson tanasining shaklini ta’kidlab ko‘rsatishga mo‘ljallangan bo‘lsa, erkaklar kiyimlari tanani to‘liq qoplab, rasmiy ko‘rinish berishga xizmat qiladi.

Tikuvchilikda ergonomik yondashuvlar inson harakat qulayligini, nafas olishini va tanaga mos tushishini ta’minlaydi.

Bundan tashqari, zamonaviy ishlab chiqarish jarayonida CAD/CAM tizimlaridan, raqamli bichish dasturlaridan va avtomatlashtirilgan chok mashinalaridan keng foydalanilmoqda.

4. Dizayn va moda yoʻnalishidagi yangiliklar

Hozirgi kunda dizaynerlar milliy naqshlar va zamonaviy modani uygʻunlashtirishga harakat qilmoqda.

Oʻzbekiston tikuvchilik korxonalarida “Made in Uzbekistan” brendi ostida ayollar va erkaklar kiyimlari eksportga yoʻnaltirilmoqda.

Modellarni yaratishda ekologik toza materiallar – paxta, viskoza, ipak va bambuk tolalari keng qoʻllanmoqda.

Xulosa

Ayollar va erkaklar kiyimini tikish jarayoni texnologik jihatdan oʻxshash boʻlsa-da, dizayn, ergonomika va mato tanlashda sezilarli farqlar mavjud. Tikuvchilik sohasida zamonaviy texnologiyalarni qoʻllash, raqamli dizayn tizimlarini joriy etish va kasbiy malakani oshirish orqali ishlab chiqarish samaradorligini sezilarli darajada oshirish mumkin. Shu sababli, tikuvchilik taʼlim tizimida innovatsion yondashuvlarni keng joriy etish va amaliy mashgʻulotlarni kuchaytirish zarur.

Foydalanilgan adabiyotlar roʻyxati

1. Karimova N., “Tikuvchilik texnologiyasi asoslari”, Toshkent: “Fan va texnologiya”, 2022.
2. Nuriddinova G., “Kiyim dizayni va modellashtirish”, Samarqand, 2023.
3. OECD Textile and Apparel Report, Paris, 2021.
4. GOST 31307-2018. “Kiyim-kechak ishlab chiqarishda ergonomik talablar.”
5. www.textileworld.com — Global Textile Industry Review, 2024.
6. Abdullayeva D. “Zamonaviy tikuvchilikda CAD/CAM texnologiyalarining qoʻllanilishi”, Oʻzbekiston toʻqimachilik jurnali, №3, 2023.